

Verksamhetsförlagd utbildning

Medie- och kommunikationsvetenskap

För studenter och handledare

Allt du behöver veta om den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) inom det medie- och kommunikationsvetenskapliga programmet.

Varför VFU?

Medie- och kommunikationsvetenskap (MKV) är ett relativt ungt akademiskt ämne. Det treåriga MKV-programmet på Högskolan för lärande och kommunikation (HLK) ger studenterna dels en bred utbildning inom kommunikationsområdet, dels en specialisering inom Organisationskommunikation, Medieproduktion eller PR/Marknadskommunikation. I programmet ingår en verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Denna är tolv veckor lång och ligger för närvarande under utbildningens fjärde termin.

Under VFU:n får studenten möjlighet att pröva de teoretiska/praktiska kunskaper och färdigheter som han/hon tillägnat sig under den första halvan av utbildningen. Studenten får också möta en miljö som kan vara framtida arbetsplats och knyta värdefulla kontakter utanför högskolan.

Den organisation som tar emot en student får en medarbetare som under tolv veckor kan bidra med nya idéer, ny kunskap och hög energi. I en hel del fall är det också en framtida kollega som gör entré.

VFU är med andra ord en positiv företeelse för både student och VFU-plats.

Finns det en typisk VFU-plats?

Som kommunikativt kan man arbeta inom en mängd olika företag och organisationer. Det syns också om vi tittar på floran av VFU-platser de senaste tre åren.

Platserna inom näringsliv och offentlig sektor fördelas ungefär 70/30 från år till år och många har gjort det till en årligen återkommande vana att ta emot en eller flera MKV-studenter från HLK.

Eftersom programmet erbjuder studenten att läsa en av tre inriktningar väljs ofta VFU-plats utifrån inriktningen. En student som läst Organisationskommunikation kan hamna på en informationsavdelning hos t ex landsting, kommun eller större företag. Medieproducenten hamnar oftast i ett medieföretag eller produktionsbolag medan PR/Marknadskommunikatören söker sig till reklam- och PR-branschen.

Förutom dessa givna VFU-vägar finns naturligtvis en mängd varianter. Huvudsaken är att studenten väljer en plats där man erbjuder en god inblick i villkor, förutsättningar och möjligheter inom professionellt kommunikationsarbete.

Det finns med andra ord ingen ”typisk” VFU-plats inom MKV.

Speciellt för studenten.

Processen.

Det är studenten själv som ansvarar för att hitta en relevant VFU-plats. Processen inleds cirka 10 månader innan VFU-perioden med en första information från VFU-ansvarig inom MKV-programmet. Meningen är att studenten redan här ska börja fundera över vilken typ av plats som kan vara intressant.

Arbetet med att hitta en VFU-plats kan utgå från ett antal frågor som studenten kan ställa till sig själv, t ex: Vad vill jag ha ut av min VFU-period? Vad kan jag bidra med under min VFU? Vad är jag intresserad av? Har inriktningskurserna gjort mig nyfiken på någon speciell

yrkesroll? Har jag några personliga kontakter som kan vara användbara i sammanhanget? Vill jag vara på någon speciell plats i Sverige? Vill jag åka utomlands för att göra VFU?

När dessa och liknande frågor besvarats är det dags att göra en lista med tänkbara företag eller organisationer. Som inspiration finns en förteckning över de mer än 130 VFU-platser som använts de senaste tre åren. Förteckningen innehåller även namn på kontaktpersoner. Första kontakten kan sedan ske per telefon eller mejl. Målet med samtalet eller mejlkontakten är att ta reda på exakt vem som studenten ska kontakta för att göra en formell ansökan. När den informationen inhämtats skickar studenten ett personligt brev och CV till aktuell person. Brevet ska tala om vem studenten är, vilka studier som genomförts, vilka intressen man har, vad man vill med sin praktik och lite allmänt om den egna personen. Här finns alla möjligheter att skapa nyfikenhet och intresse hos mottagaren genom att skriva ett intressant och informativt brev. Till brevet fogas ett CV som formellt berättar om studentens bakgrund, t ex tidigare studier och yrkeserfarenheter.

Cirka en vecka efter att brevet skickats är det lämpligt med en uppföljning, helst via telefon. Målet med uppföljningen är att få till ett personligt möte på VFU-platsen med den person som är tänkt att vara VFU-handledare.

Även om många är tidigt ute och kanske har fått klart med sin VFU-plats redan innan höstterminen startar så är den största sökperioden under september-november. Om det är fler studenter som söker samma plats brukar intervjuer anordnas, allt för att man ska få bästa möjliga utbyte av VFU-tiden, såväl student som företag/organisation.

Det personliga mötet kan jämföras med en anställningsintervju. Det gäller att visa vem man är, vara nyfiken och intresserad, helt enkelt göra ett gott intryck. Självklart ska man passa tider och anpassa sig till den miljö man vill spendera sina 12 veckor i så gott det går.

Formalia kring VFU.

Som hjälp och stöd ordnas handledning inför VFU inom ramen för MKV-programmet.

Frågor som rör val av plats, tidigare studenters eventuella erfarenheter av en speciell VFU-plats, kontaktvägar, brevskrivande och mycket annat kan diskuteras med programmets VFU-ansvarige. Tid bokas via mejl under hela perioden fram till praktikstart.

När VFU-platsen är bekräftad ska en blankett med uppgifter om platsen fyllas i och lämnas till VFU-ansvarig. Blanketten finns att hämta hos VFU-ansvarig och ska bland annat innehålla kontaktuppgifter till såväl VFU-plats som student.

Under VFU-perioden gör VFU-ansvarig eller annan lärare som är verksam på MKV-programmet besök hos studenten, dock inte hos de studenter som förlagt sin VFU utanför Sveriges gränser. Besöket kan ses som en kontrollstation under de tolv veckorna, det bokas i förväg och ska helst också omfatta ett samtal med handledaren på VFU-platsen.

Efter avslutad VFU skriver studenten en praktikrapport som beskriver de tolv veckorna.

Rapporten ska vara en personlig reflektion som kan kopplas tillbaka till de frågor som studenten ställde sig innan VFU-perioden påbörjades. En mall till rapporten finns att läsa på VFU-periodens Pingpong. Inlämning senast två veckor efter kursens slut.

Speciellt för handledare.

Vem är MKV-studenten?

Gemensamt för alla som läser MKV är att man är en blivande kommunikatör. Fram till VFU-perioden har alla studenter läst kurser inom huvudämnet medie- och kommunikationsvetenskap, t ex Massmediekunskap, Kommunikation och teknologi, Visuell kommunikation, Politisk kommunikation och kommunikation på organisationsnivå. Dessutom har studenten läst teori- och metodkurs inom MKV och skrivit en B-uppsats inom ämnet. Under hösten som föregår VFU-kursen har studenten läst någon av inriktningarna Medieproduktion, Organisationskommunikation och PR/Marknadskommunikation. Varje student har med andra ord både en övergripande kunskap inom MKV och en termins ”väsning” inom ett specialområde.

Vilka krav kan ni ställa på studenten?

Även om studenten vid tiden för VFU inte är fullfjädrad inom sitt område kan och ska man ställa ganska högra krav. Under sakkunnig ledning ska studenten kunna delta i kommunikatörens vardag, oavsett miljö, och även driva och genomföra egna projekt inom rimliga gränser. Medieproducenten ska naturligtvis göra egna reportage, inslag och vara aktiv i produktionsprocesser, organisationskommunikatören ska medverka i arbetet med krisplaner, interna/externa kommunikationskanaler och andra kommunikationsaktiviteter, PR/marknadskommunikatören ska kunna skriva, designa och vara kreativt delaktig inom reklam- eller PR-branschen. Observera att detta bara är några få exempel på relevanta arbetsuppgifter.

I början av VFU-perioden är det bra om handledaren kan vara närvarande så mycket som möjligt för att studenten ska få en bra start. En egen arbetsyta med relevanta arbetshjälpmiddel (dator, telefon etc) är också en fördel.

Vi får inte glömma att människor är olika. Vissa kommer snabbt in i både sociala och praktiska miljöer, andra behöver lite mer tid och guidning. Som VFU-handledare har man ett ansvar att på bästa sätt ge studenten tolv veckors relevanta, stimulerande och utvecklande arbetsuppgifter. Se studenten som en framtida kollega eller uppdragsgivare, början på en givande bekantskap.

Vilka krav kan studenten ställa på er?

Att bli VFU-handledare handlar om att axla ett ansvar som innehåller en pedagogisk dimension och en praktisk dimension. Studenten vill lära sig, utvecklas och växa. Det är handledaren som skapar förutsättningarna för det.

De allra flesta studenterna är mycket nöjda efter sin VFU. Rapporterna berättar om hur bra man kommit in i gemenskapen, blivit ”en i gänget”, fått arbeta med roliga och utvecklande uppgifter, fått ta eget ansvar, fått nya kontakter som kanske leder rakt in i en framtida yrkesroll, har sett sin utbildning i ett nytt perspektiv, har bekräftat sina kunskaper och byggt dem vidare.....

Om det är något negativt som uttryckts har det varit att man ibland känt sig lite understimulerad, d v s haft för lite att göra.

Återkoppling.

VFU är en kurs som andra. Det betyder att studenten ska examineras efter fullgjord insats. Det finns tre olika moment som ger underlag för examinationen; lärarbesök, rapport och återkoppling från handledare.

Besöket på VFU-platsen sker efter överenskommelse med student och handledare. Vid besöket diskuterar VFU-ansvarig eller annan lärare från MKV-programmet arbetsuppgifter, ömsesidiga intryck och erfarenheter. Samtalet ska inte ses som en examination per definition utan mer som ett informellt samtal. Vid besöket ges också möjlighet till enskilda samtal mellan student/lärare eller handledare/lärare. Av praktiska skäl sker inga lärarbesök hos studenter som gör sin VFU utomlands, kontakten sker istället via telefon och/eller mejl. Rapporten som utgör det andra underlaget för examination avhandlas ovan under "Formalia kring VFU".

Det tredje underlaget, återkoppling från handledare, sker skriftligt direkt från handledaren till VFU-ansvarig i ett dokument som finns tillgängligt både i digital och "analog" form. Detaljer och eventuella frågor kring dokumentet tas upp vid lärarbesöket.

Något om VFU utanför Sverige.

Allt fler tar chansen att göra VFU utomlands. Tolv veckor i en annan kulturell miljö, med ett annat språk och med mängder av nya intryck kan ge minnen och kontakter för livet. Naturligtvis krävs det lite mer arbete för att hitta en VFU-plats utanför landets gränser, men det är mödan värt.

Internationella kontoret på HLK kan bistå med viss hjälp, bland annat finns det ett resebidrag att söka. Studenter som tidigare varit utomlands kan också vara en erfarenhetsresurs.

Det finns mycket information om VFU utomlands att hämta på ambassadernas hemsidor och hos organisationer som Svenska Institutet och Exportrådet.

Kontakter med HLK.

Utbildningsledare, ansvarig för MKV-programmet och VFU:
Ulf Linnman, telefon: 036-10 13 99, e-post: ulf.linnman@hlk.hj.se

Hemsida Högskolan för lärande och kommunikation:
www.hlk.hj.se